

O kolekcji i o jej właścicielach

Kolekcja Anny i Piotra Dmochowskich jest owocem ich ponad trzydziestopięcioletnich staran i zabiegów o stworzenie bazy do wymarzonego przez nich muzeum Zdzisława Beksinskiego.

Piotr Dmochowski, syn łódzkiego profesora biochemii Antoniego i pisarki katolickiej Teresy, w 1964 roku, po czwartym roku studiów w Warszawie wyemigrował do Paryża, gdzie od nowa zrobił studia prawnicze oraz studia na tamtejszym Instytucie Nauk Politycznych (Sciences Po). Następnie rozpoczął karierę naukową stając się z czasem profesorem na Uniwersytecie Paryż X oraz paryskim adwokatem. Anna Dmochowska wyemigrowała do Paryża w 1974 roku pracując jako modelka w paryskich domach mody.

Jednak największą pasją małżonków Dmochowskich była sztuka. A szczególnie sztuka Zdzisława Beksinskiego, którego prace odkryli przez przypadek na wystawie w łódzkiej BWA, w 1976 roku.

W 1983 roku zakupili od niego szereg obrazów, a w rok później związała się z nim umowa wyłączności, stając się przez 12 lat, od 1983 do 1995 jego paryskimi marszandami. Wystawiali obrazy Mistrza najpierw w wynajętej w Paryżu galerii Valmay, a potem, przez siedem lat w ich własnej galerii noszącej nazwę « Galerie Dmochowski. Musée-galerie de Beksinski ».

W ramach promocji Artysty wystawiali jego obrazy na paryskich salonach, w Instytucie Polskim w Paryżu oraz kilkunastokrotnie w Niemczech, w Belgii i w wielu miastach francuskich.

W 2018 roku miała miejsce duża wystawa kilkudziesięciu obrazów i rysunków z kolekcji państwa Dmochowskich w Grand Palais w Paryżu, w ramach salonu « du dessin et de la peinture à l'eau » który poświęcił Beksinskiemu cztery sale i oddał mu « Hommage » (Hold). Salon ten, a tym samym ta wystawa obejrzało 34 tysiące paryżan.

Wielokrotnie państwo Dmochowscy pokazywali swoje kolekcje również w Polsce, w tym dwa razy w Muzeum Archidiecezji warszawskiej (ostatnio w 2018 roku), w łódzkiej BWA, w BWA w Katowicach, w Olsztynie, w Krakowie, w Muzeum Narodowym w Gdańsku i w warszawskim Domu Plastyka. Wystawom tym towarzyszyły wydane przez nich katalogi, plakaty i anonse medialne.

W 1985 roku państwo Dmochowscy wyprodukowali 23 minutowy film pod tytułem « Hommage à Beksinski » (« W holdzie Beksinskiemu ») który był

wyswietlany w ramach festiwalu w Cannes w 1986 roku. Wydali oni dwa obszerne albumy prac Mistrza, pierwszy pod tytułem « Beksinski » (obejmujący prace od początków twórczości Mistrza do 1989 roku) oraz drugi pod tytułem « Beksinski Peintures et dessins 1987-1991 » (obejmujący prace od 1987 do 1991 roku). Reedycja pierwszego tomu miała miejsce w 1991 roku pod nowym tytułem « Beksinski Photographies Dessins Sculptures Peintures ». W bezpośrednio postkomunistycznych czasach takie albumy były w Polsce rzadkością. Z ich udziałem najpierw polskie wydawnictwo Arkady, a potem japońskie wydawnictwo Treville wydało dalsze albumy prac Mistrza. Za ich pieniądze wydało również album Beksinskiego francuskie wydawnictwo « Ramsay ».

W 2004 roku Piotr Dmochowski stworzył obszerne, zawierające setki reprodukcji prac, tekstów, filmów video i nagrań rozmów z Beksinskim wirtualne muzeum pod nazwą « dmochowskigallery.net ». To źródło informacji o Mistrzu można do dziś konsultować pod powyższym podanym adresem w Internecie.

Przez szereg lat państwo Dmochowscy ubiegali się o stworzenie w Polsce stałej wystawy z posiadanych przez nich prac Beksinskiego. Toteż z wielką radością przyjęli oni propozycję Nowohuckiego Centrum Kultury przyjęcia w depozyt 50 obrazów, 100 rysunków i 100 zdjęć artystycznych. Upřednio już, od 2004 roku podobna, stała wystawa złożona z 30 obrazów i 30 prac na papierze była stworzona w częstochowskiej Miejskiej Galerii Sztuki. Obie one zostały specjalnie zaaranżowane przez personel tych instytucji. Zarówno NCK jak i Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie wydały albumy tych części zbiorów, które zostały im powierzone.

Piotr Dmochowski opisał swoje wieloletnie starania spopularyzowania sztuki Beksinskiego na Zachodzie w książce która była napisana najpierw po francusku pod tytułem « Notes sur la situation générale. Historique d'un échec » (« Notatki na temat sytuacji ogólnej. Historia porażki »), a którą autor następnie sam przetłumaczył na język polski wydając ją dwukrotnie pod tytułem « Zmagania o Beksinskiego ».

Były to tym trudniejsze « zmagania » że małżonkowie Dmochowscy dwukrotnie znaleźli się w krytycznej sytuacji finansowej gdy po pierwszej, kosztownej wystawie w Paryżu, na której zaproponowali za wysokie ceny i żadnego obrazu Mistrza nie udało im się sprzedać, znaleźli się z długami przekraczającymi milion franków. W podobnej sytuacji znaleźli się w kilka lat później zadłużając się na wybudowanie od podstaw galerii w Paryżu, w pobliżu Centrum Pompidou, na ulicy Quincampoix. Od tej drugiej, grożącej im klęski finansowej

uratował ich duży zakup obrazów Mistrza przez grupę Japończyków, którzy urządzili z nich muzeum w Osace. Dzisiaj już to muzeum nie istnieje.

Jednocześnie Piotr Dmochowski prowadził wieloletnią, obfita korespondencję ze Zdzisławem Beksinskim, która w trzech tomach została po śmierci artysty opublikowana w wirtualnym muzeum « dmochowskigallery.net ». Drugi tom tej korespondencji, pod tytułem « Beksinski-Dmochowski. Listy 1999-2003 » został wydany na papierze w 2018 roku. Pierwszy i trzeci zostaną opublikowane w przyszłości.

Ta korespondencja ustala w 1995 roku w wyniku zerwania umowy pomiędzy artystą a Piotrem Dmochowskim. W tym okresie owa umowa przestała się Beksinskiemu opłacać ze względu na ogromny spadek wartości dolara po upadku PRL (ze 150 złotych na 4 złote), bo to w tej monecie były między nimi regulowane rachunki. Zrywając ją Beksinski był zobowiązany, tak jak to przewidywała ich umowa, do wydania państwu Dmochowskim 50 obrazów tytułem « odszkodowania ». Artysta przeżył to bardzo boleśnie. W 1999 roku, żalując poczynionych w związku z tym oskarżeń zaproponował Piotrowi Dmochowskiemu « wypalenie fajki pokoju » i od tego czasu, aż do tragicznej śmierci Mistrza powróciła ich ożywiona korespondencja. Dmochowscy nadal kupowali od Beksinskiego jego prace, ale już bez żadnych zobowiązań z obu stron.

Obok swojej działalności wystawienniczej, paryscy marszandzi starali się swoją własną kolekcją prac Mistrza. Przez lata kupowali je nie tylko od niego samego, ale również od kolekcjonerów polskich i zagranicznych. Tak się uzbierało ich aż 300 (100 obrazów, 100 rysunków i 100 zdjęć artystycznych). To te prace są dzisiaj pokazywane w Krakowie i w Częstochowie.

Warto zauważyć na koniec, że jeśli w rankingu najlepiej sprzedających się współczesnych malarzy świata Beksinski, jeszcze w rok przed śmiercią, w 2004, znajdował się zaledwie na 18.609 pozycji (pierwsze miejsce zajmuje stale Monet, po nim Picasso, a następnie Warhol), to w 2009 był już na pozycji 6344, a w 2019 roku na 1089 miejscu (patrz Art Price).

Zdzisław Beksiński i Piotr Dmchowski w mieszkaniu Artysty w Warszawie

Anna i Piotr Dmochowski na wernisazu jednej z paryskich wystaw Zdzisława Beksinskiego